Edinost in dialog *Unity and Dialogue*
81 (2026) 1: 183–193

Strokovni članek Professional article (1.04)
Besedilo prejeto Received: 25. 6. 2026; Sprejeto Accepted: 10. 8. 2026
UDK UDC: 221-274.4
DOI: 10.34291/Edinost/81/01/Mavric
© 2026 Mavrič Čeh CC BY 4.0

Darija Mavrič Čeh

Daozang (道藏) (2021): Zgodovinski razvoj Daoističnega kanona in njegov prihod v Slovenijo

Daozang (道藏) (2021): The Historical Development of the Daoist Canon and Its Acquisition in Slovenia

Izvleček: *Daozang* (道藏) ali *Daoistični kanon* je zbirka izbranih besedil, povezanih z daoizmom ter različnimi daoističnimi religioznimi in drugimi praksami. V članku je predstavljen njegov historiat: od prvih katalogov daoističnih tekstov, nastalih v 5. stoletju, do prvega pravega *Daozang*a v 8. stoletju pa vse do zadnje izdaje leta 2021, ki je dostopna javnosti v Sloveniji. Posamezne izdaje so se med seboj razlikovale po vsebinskem izboru besedil, obsegu in notranji strukturi. Zgodovina *Daozanga* se prepleta in je utemeljena z zgodovino daoizma in daoističnih tradicij skozi čas.

Ključne besede: daoizem, Daoistični kanon, *Daozang*, daoistične šole, daoistična sveta besedila

Abstract: Daozang *(道藏), or the* Daoist Canon*, is a collection of selected texts related to Daoism and various Daoist religious and other practices. The article presents its historical development, from the first catalogues of Daoist texts compiled in the 5th century, through the first proper* Daozang *in the 8th century, to the latest edition, published in 2021, which is available to Slovenian audience. The individual editions differed in their selection of texts, size, and internal structure. The history of the* Daozang *is intertwined with and grounded in the history of Daoism and Daoist traditions over time.*

Keywords: Daoism, Daoist Canon, Daozang, Daoist traditions, Daoist scriptures

Uvod

Na 5. mednarodnem daoističnem forumu, ki je potekal 24.–25. septembra 2023 na Maoshanu (Kitajska), je bila ustanovljena Svetovna daoistična federacija (rektor SDT[1] Jure Čeh je bil med sopodpisniki ustanovne listine), namenjena boljšemu povezovanju in sodelovanju daoističnih religioznih skupnosti po svetu. Ob tej priložnosti so predstavniki šestih izbranih neazijskih daoističnih verskih skupnosti (Italija, Nemčija, Švica, Mehika, ZDA in Slovenija) podpisali sestrinske pogodbe o sodelovanju s šestimi kitajskimi daoističnimi samostani, rektor SDT z opatom samostana Chongdao gong. Ravno opat Song Chongdao je poskrbel, da je SDT po večletnih rektorjevih prizadevanjih prejel donacijo celotnega *Daozanga* (道藏) – Daoističnega kanona v devetindevetdesetih knjigah (2021); vsem zainteresiranim je na voljo v prostorih SDT.

Daozang (道藏) je zbirka izbranih besedil različnih zvrsti in vsebin, povezanih z daoizmom: poleg svetih besedil (*jing* [经]),[2] ki so najbolj dragocena in presežna, vključuje spise s področja religije, ritualov, kozmologije, opise raznih praks, kot sta meditacija in notranja alkimija, filozofije, tradicionalne kitajske medicine in literature. Izraz je prvi uporabil Wang Chong (27–ok. 100 po Kr.), vendar ne v smislu organizirane, od oblasti potrjene zbirke, temveč kot repozitorij daoističnih besedil (*Dianguo Daozang*) v knjižnici Penglaishan,[3] v kateri naj bi nekoč kot arhivar delal Laozi, avtor temeljnega dela daoistične misli in religije *Daode jinga* (Schipper 2004, 8). Dokler se daoizem ni formuliral kot religiozna institucija, ni bilo nobenega razloga za sestavo kanona. Šele z ustanovitvijo religiozne države po letu 142 po Kr. so se pojavili pogoji in potrebe po njem.

1 SDT je kratica za Slovenski daoistični tempelj Najvišje harmonije.

2 Sveta besedila (*jing* [经]) so obstajala že pred nastankom vsega. So utelešenje izvorne življenjske energije (*yuanqi* [元气]). (Robinet 2019; Kim 2019)

3 V kitajski mitologiji je Penglaishan bivališče nesmrtnikov.

Koncept kanona

Kanon je izraz, ki je v nasprotju z idejo daoizma: po SSKJ pomeni pravilo, načelo, normo, predpis, česar izvorni daoizem ne pozna: nič ni prav niti narobe, vse zgolj je. Daoizem je abstrakten: ne vrednoti, nič ni dobro – nič ni slabo, kajti polarnosti pogojujeta druga drugo in sta kot taki enakovredni. Če zla ne bi bilo, ne bi bilo niti dobrega. Vse se rojeva iz istega in vrača v isto: to je Dao. Ta pa je brezčasen in brezmejen. Vse, kar je podvrženo spremembi in minljivosti, kar ima formo in je postavljeno v prostor in čas, je zgolj njegova manifestacija. Zato se je koncept kanona lahko rodil šele po ustanovitvi religiozne države, ko se daoizem manifestira v organizirani obliki, pa še takrat so smeri kot Shangqing in Lingbao delovale neodvisno druga od druge in so bile običajno vezane na manjše teritorialno področje.

Prvi katalog daoističnih besedil je bil urejen leta 471, v času dinastije Tang (8. stoletje) je nastal prvi pravi *Daozang*, odtlej pa je bil večkrat posodobljen: nekatera besedila so bila izločena, druga uničena, tretja izgubljena, dodana .... Število zvezkov se je skozi čas spreminjalo: izšel je v treh, sedmih, šestintridesetih, devetinštiridesetih, šestdesetih, izdaja iz leta 2021 pa v devetindevetdesetih zvezkih.

Daoizem

Daoizem je avtohtona kitajska religija, ki je prisotna od najstarejših obdobij kitajske zgodovine: vzniknila je, še preden je bila poimenovana. Kot je zapisano v 1. spevu *Daode jinga*:

> Če je Dao izrekljiv,
> to ni večni Dao,
> če ga je moč imenovati,
> to ni večno ime.
> Brezimeni –
> je Neba in Zemlje začetek,
> imenovani šele – pramati vsega.[4]

4 *Daode jing* v prevodu Maje Milčinski (2009, 7).

Podobno bi lahko rekli za daoizem: globoko je zasidran, vpet v vsako poro kitajskega življenja, hkrati pa skoraj ni mogoče pokazati nanj.

Osrednji pojem – dao – je prvi uporabil Laozi v *Daode jingu*, religija, poimenovana daoizem, pa tedaj še ni obstajala.

Tudi dela Zhuangzija (369–ok. 286 pr. Kr.) in Liezija (ok. 450–375 pr. Kr.)[5] so nastala še pred letom 142, ko je Zhang Daoling (34–156 po Kr.) ustanovil *Zhengyu Mengwei Tianshi* Dao (正一盟威天師道) oz. gibanje »Dao Nebeških mojstrov«, iz katerega je zrasla prva religiozna država, Zhang Daoling pa je postal njegov prvi patriarh. On naj bi bil tisti, ki je prvi uporabil izraz »daoistična religija« (*daojiao* [道教]) v pisni obliki.[6] Temeljni besedili sta postali *Daode jing* s komentarji (npr. *Xiang'er*[想尔])[7] in *Taiping jing* (Klasik o velikem miru), sčasoma pa so nastala tudi druga besedila, v katera so poleg kozmičnih diagramov vključili tudi posebne tekste, ki so se dotlej zgolj ustno prenašali od mojstra/učitelja na učence. Zbrali so jih v *Zhenyi fawen* (Statuarni tekst o Enem in ortodoksnem) (Schipper 2004, 14–16; Seidl 1989–1990, 232–234).

Najstarejša zbirka daoističnih besedil, naslovljena Knjiga treh votlin (*Sandong jingdian* [三洞經典]),[8] je nastala v obdobju šestih dinastij (250–589) (Schipper 2004, 14–16). Sestavljala so jo sveta besedila treh tradicij: *Shangqing* (上清) (najvišje jasnine), *Lingbao* (靈寶) (numinoznega zaklada) in *Sanhuang* (三皇) (treh vladarjev). To strukturo je pozneje

5 Deli obeh avtorjev je v slovenščino prevedla Maja Milčinski (Zhuang Zi 2004; Lie Zi 2006).

6 V 17. poglavju *Xiang'er*a ima beseda religija negativen prizvok: »Ko je pristni Dao prikrit, se pojavijo nepravi spisi, uporaba teh lažnih umetnosti sveta se imenuje daoistična religija. Pripadajo veliki prevari in se jih ne sme uporabljati.« (Chai 2024, 103–104)

7 Pod naslovom *Xiang'er* (想尔) so zbrani komentarji k *Daode jingu*, ki so jih pripisovali Zhangu Daolingu. Več o tem: Chai 2024; Bokenkamp 1997, 19–77.78–148.

8 V starejših zapisih je veljalo, da so tri votline koncept, ki so ga daoisti prevzeli od budistov (Tripitaka, kar pomeni »tri košare« in predstavlja temelj budizma: *Vinaja Pitaka* so pravila za nune in menihe, *Sutta Pitaka* so besedila, ki jih pripisujejo Budi Gautami, *Abhidhama Pitaka* pa vsebujejo filozofske in psihološke interpretacije budizma). V resnici pa gre najverjetneje za kozmološki princip – tri obdobja pred našo dobo, ki so jim vladali trije zakladi (*Tianbao* – zaklad neba, Lingbao – numinozni zaklad in Shenbao – zaklad duha), kar je opisano v zgodnjih spisih tradicije Lingbao. Nanaša se na stanje predmanifestativnega. (Schipper 2004, 13)

prevzel Lu Xiujin (406–477),[9] ki je po naročilu tedanjega cesarja Wendija sestavil prvi Katalog daoističnih svetih besedil, razdeljen na tri dele – tri votline (*Sandong jing mulu* [三洞經目錄]). V prvi votlini, imenovani Votlina resnice (*Dongzhen* [洞真]), so bila zbrana besedila tradicije Shangqing: opisi tehnik za ohranjanje zdravja in dolgoživost, meditacije, vizualizacije in notranje alkimije, namenjeni tistim, ki so se odločili in dosegali najvišjo stopnjo samokultivacije. V drugi votlini, Votlini skrivnosti (*Dongxuan* [洞玄]), so bila zbrana besedila tradicije Lingbao: osrednja tema so najrazličnejši daoistični rituali, ki vključujejo tudi posamične budistične elemente. V tretji votlini, imenovani Votlina duha (*Dongshen* [洞神]), pa je zbirka tekstov, imenovana *Sanhuang wen* (Razodetje treh suverenov), ki se nanašajo predvsem na vzpostavljanje povezav z božanstvi, predniki in nesmrtniki. S takšno celovito zasnovo je Liu Xiujin definiral religiozni daoizem, ki vključuje različne tehnike samokultivacije, rituale, v katerem se prepletata človeški in božanski svet. Izbrana besedila so pozneje postala temelj Daoističnega kanona, v katerega so bila vključena od vladarja potrjena besedila, veliko za samo prakso pomembnih pa je ostalo izven njega. (Schipper 2004, 14–17; Cao 2025, 10–14; Boltz 2008b)

Vzrokov za nastanek Kanona kot zbirke ortodoksnih daoističnih besedil je več. Z institucionalizacijo daoizma se je pojavilo večje število zapisov: nekatera med njimi naj bi bila razodeta zaslužnim, daoizmu predanim posameznikom (npr. temeljna besedila Shangqing smeri naj bi bila razodeta Wei Huacun, ki je postala prva patriarhinja). To, kar je v teh delih živo prisotno, je odnos do vsega obstoječega in neobstoječega, tehnike, ki pripomorejo k bolj kvalitetnemu življenju, za doseganje dolgoživosti, iskanje harmonije v odnosu do narave, družbe, okolja, v katera smo vpeti, in Univerzuma na makro ravni. V jedru je iskanje ravnovesja, jasnine in spokojnosti; preseganje vsega, kar vnaša nemir, kot so (skrajna) čustva in želje. V njegovem izvornem jedru ni pravil, ni prepovedi, ni kazni ... vse je le gibanje, sprememba, je odzivanje na delovanje ali nedelovanje. Nič ni dobro niti slabo. Vse je pač takšno, kakršno je. Ne pozna absolutnih resnic in vrlin niti napak. Osnovno počelo je dao, iz katerega vse izhaja

9 Daoistični duhovnik Liu Xiujin (406–477 po Kr.) je živel v času nezadržnega širjenja budizma na Kitajskem. V svojih pridigah je pogosto soočal daoizem in budizem. Posvetil se je sistematičnemu urejanju besedil tradicije Lingbao, ugotavljanju avtentičnosti zapisov in sestavi kataloga. Leta 437 je katalog besedil tradicije Lingbao (*Lingbao jingmu* [靈寶經目]) predstavil ustanovitelju vladarske dinastije Sui, cesarju Wendiju. (Verellen 2016, 172)

in je vsepovsod prisoten: je brezčasen in brezmejen, vse, kar je podrejeno času in prostoru, pa je zgolj njegova manifestacija. Človek stremi k temu, da doseže dao, kar je mogoče, šele ko se odpove navezanosti, ki je pogojena s čutili, umom in željami. Ko to preseže, doseže jasnino in spokojnost ter se lahko uresniči v dau.

Na podlagi daoistične misli in kozmologije so vzniknile različne duhovne tradicije, ki vključujejo rituale, tehnike za ohranjanje in krepitev zdravja ter za doseganje dolgoživosti oziroma nesmrtnosti,[10] kitajsko medicino, notranjo alkimijo ... Ta znanja in tehnike, ki so se sprva prenašali zgolj ustno, neposredno z učitelja/mojstra na izbranega učenca, so se sčasoma začeli zapisovati, vendar v bogatem simbolnem jeziku, ki ga ne more razumeti vsak.

Besedil je bilo veliko, zato se je pojavila potreba, da se izberejo ustrezne in se povežejo v skupno zbirko (kanon). Revizija besedil naj bi ločila prava besedila od ponaredkov. O tem, koliko so bili revizorji lahko dejansko natančni in objektivni, bi bilo mogoče razpravljati, saj je izbor običajno na koncu potrdil vladar, ki je sam naročil izdelavo kanona.

Klasična, temeljna dela, kot so *Daode jing* (Laozi), *Klasik Dežele južne rože* (Zhuangzi) in *O praznini* (Lie Zi), so bila skozi čas večkrat prepisana, komentirana in interpretirana, hkrati pa so bila neskončen vir za nastajanje novih besedil, povezanih z različnimi duhovnimi tradicijami.

Prvi kanon je nastal v času razširjanja in silovitega uveljavljanja budizma. Tedaj je bilo potrebno, da se daoizem jasno definira kot religija. Sicer so daoisti prevzemali posamezne formulacije in vsebine od budizma: verjeli so, da je ta zgolj oblika daoizma, le na nižji razvojni stopnji. (Seidl 1989–1990, 232–234; Zürcher 2007, 288–320)

Prvi pravi kanon (*Kaiyuan Daozang* [開元道藏]) je nastal v času zgodnje dinastije Tang, ki predstavlja zlato obdobje kitajske zgodovine. Cesar Xuanzong, čigar obdobje vladanja je bilo imenovano *Kaiyuan* (713–741),

10 Nesmrtnost v daoističnem smislu ne pomeni, da človek ne umre, temveč da s samokultivacijo doseže dao, ta pa je brezčasen in brezmejen in kot tak neminljiv. Človek je zgolj manifestacija daa in kot tak podvržen preobrazbam, fizična smrt je zgolj ena izmed njih. (Bokenkamp 1997, 21–22)

je bil daoizmu zelo naklonjen.[11] Na njegovo pobudo je štirideset menihov šlo po cesarstvu iskat daoistična besedila za cesarsko knjižnico. Ta dela so postala temelj kanona *Kaiyuan Daozang* (開元道藏). Ob tem je nastajal katalog, imenovan *Sandong Qionggang* (三洞瓊綱) (*Izjemna zbirka Treh votlin*). Zanimivo je, da so bili poleg pomembnih daoističnih besedil vanj vključena tudi nekatera, ki so bila protibudistično naravnana. Cesar je prepise *Daozanga* in *Kataloga* razposlal po različnih daoističnih centrih, vendar se do današnjih dni ni ohranil niti en izvod nobenega izmed njiju. Vsi so bili uničeni oz. izgubljeni v vojnah. Pozneje so sicer iskali morebitne ostanke besedil, a jih doslej niso našli. (Boltz 2008a; Schipper 2004, 24–25)

Nova zlata doba daoizma je nastopila z dinastijo Song (960–1279). Cesar Zhenzhong je pooblastil vojaškega uradnika Wanga Qinruoja, da ponovno zbere daoistična besedila in sestavi nov *Daozang*. Temu je uspelo pridobiti veliko daoističnih besedil – poleg kanonskih tudi tista, ki vanj še niso bila vključena, in jih povezati v celoto. Razvrstil jih je v drugačnem vrstnem redu kot v predhodnem *Daozangu*: na začetek je postavil *Daode jing*, sledila so poglavja *Treh votlin*, obogatena z novimi oz. drugimi besedili, dodal pa je še štiri dopolnilna poglavja: *Taixuanbu* (daoistična besedila najvišjega ranga, *Daode jing* s komentarji, dela poznejših daoističnih filozofov), *Taipingbu* (*Taiping jing*), *Taiqingbu* (starejša dela s področja notranje alkimije, tehnike za ohranitev zdravja in za dolgoživost) in *Zhengyibu* (*Zhengyi fawen*), v katerem so zbrana liturgična in ritualna besedila tradicije nebeških mojstrov).[12] Tako je nastal *Bawen Tonglu* (寶文統目), katalog izbranih daoističnih spisov, leta 1016 pa *Da Song Tiangong baozang* (大宋天宮寶藏) (*Dragoceni kanon Nebeške palače Velikega Songa*). Uredniku Zhangu Junfangu so očitali, da je delo preveč okleščeno in nenatančno, sam pa se je izgovarjal, da so besedila bolj zgoščena, zato da bi lahko cesar imel kanon na mizici ob postelji. (Schipper 2004, 26–29; *The Taoist Canon* 2004, 633–639; Boltz 2008a)

V času cesarja Huizonga iz dinastije Song (vladal 1100–1125/26) je daoistični kanon izšel v revidirani, razširjeni in prvič natisnjeni verziji z naslovom

11 Kljub temu da je daoizem avtohtona religija, je bil skozi zgodovino večkrat preganjan, predvsem v obdobjih, v katerih so bili vladarji bolj naklonjeni budizmu.

12 Ta poglavja naj bi bili v resnici štirje sklopi vsebin, ki jih je Laojun razodel Zhangu Daolingu, zapisana pa so bila šele v času dinastije Song.

Wanshou Daozang (萬壽道藏) (*Daoistični kanon dolgoživosti*). Izšel je v času vlade cesarja, ki je bil zelo naklonjen daoizmu, zato so se v tem času odvijale številne z njim povezane dejavnosti. Vzniknilo je veliko novih daoističnih smeri, med njimi tudi Quanzhen,[13] ki se je začela takoj zelo hitro razvijati. K sodelovanju je pritegnila konfucijanske učenjake, da so skupaj pristopili k sestavljanju in tiskanju najobsežnejšega kanona vseh časov – *Da Jin Xuandu Baozang* (大金玄都寶藏) (*Dragoceni kanon skrivnostne metropole velikega Jina*). Za razliko od ostalih kanonov, narejenih po naročilu vladarja, je bil to edini, ki ga je sestavil en sam monastični red, sam je zbral in izbral gradivo ter finančna sredstva pa tudi izvedel celoten projekt. Cesar je s svojim dekretom zgolj zagotovil legitimnost projekta. Leta 1244, ko je bil natisnjen, so ga razdelili v različne daoistične samostane, dali pa so ga tudi v nedaoistične (izobraževalne) institucije, kar je bilo dotlej nepojmljivo, saj so bila daoistična besedila namenjena strogo daoistom. Vendar so bili v nasprotju s prejšnjimi v tega vključeni tudi konfucijanski in marsikateri drugi nedaoistični teksti. S tem ko so *Daozang* prejele tudi izobraževalne institucije, je postal sestavni del učnega procesa, proučevanje vanj vključenih tekstov v okviru šolskega sistema je postalo nova pot za doseganje religiozne realizacije. Novoustanovljene daoistične šole so nadomestile konfucijanske, ki so bile ob vdorih Mongolov porušene in jih v večini niso več ponovno vzpostavili. (Wang 2014; Schipper 2004, 26–32; Boltz, 2008a)

Tako kot je povezava s konfucijanci pripomogla k ohranjanju daoističnih besedil, izidu kanona in razširjanju znanja o daoizmu, je konflikt z budisti prispeval k uničenju tega izjemnega dela. Jedro problema je bilo v listini, na kateri naj bi bilo zapisano, da je Laozi, potem ko je zapisal *Daode jing*, odšel v Indijo, da bi se srečal z Budo in spreobrnil barbare. V tem kontekstu je veljalo, da je budizem zgolj primitivna oblika daoizma. To je razvnelo strasti, tako da so budisti zahtevali odstranitev in uničenje tega besedila. Konflikt je dosegel višek, ko je Kublajkan ukazal sežgati vse izvode celotnega *Daozanga* (razen *Daode jinga*), vključno z lesenimi matricami, s katerih je bil odtisnjen. Vsi samostani in druge inštitucije, ki so ga hranili v svojih knjižnicah, so jih morali vrniti – tudi te je zadela enaka usoda. Po doslej znanih podatkih so bili vsi izvodi uničeni. (Eskildsen 2004, 17)

13 Quanzhen (Šolo popolne uresničitve) je ok. 1170 ustanovil Wang Zhe (1117–1170).

Zhengtong Daozang (正统道藏) je nastal v času dinastije Ming in je dobil ime po tedanjem cesarju. Osnovna ideja je bila, da bi zbrali vsa obstoječa daoistična besedila (kanonska in nekanonska) in jih združili v eno zbirko. Priprave so se začele že leta 1403, ko je tedanji cesar Chengzu naročil patriarhu Zhang Yuchuju, ki je pripadal 43. generaciji nebeških mojstrov, naj začne z zbiranjem daoističnih tekstov za novo izdajo *Daozanga*, ki je dejansko izšel leta 1445. Struktura kanona je ostala enaka: tri Votline, štiri dopolnitve in 12 podpoglavij. Takoj po izidu so ga razširili po deželi in z njimi oskrbeli daoistične samostane. Že leta 1607 je po naročilu cesarja Shengzonga izšla dopolnitev k *Zhengtong Daozangu* z naslovom *Wanli Xu Daozang* (萬曆續道藏). Tokrat besedila, nastala v najrazličnejših obdobjih (pretežno v času dinastij Yuan in Ming), veliko jih je nastalo v času po izidu *Zhengtong Daozanga*, niso bila razporejena po Votlinah (*Dongzhen* [洞真], *Dongxuan* [洞玄], *Dongshen* [洞神]), temveč v vsebinskem zaporedju, označenem s pismenkami iz *Qianziwen* (千字文) (Klasik tisočerih pismenk). (Schipper 2004, 32–37; Komjathy 2022; Boltz 2008a)[14]

Popoln izvirnik, ki vključuje tako *Zhengtong* kot tudi *Wanli Xu Daozang*, hranijo v templju Baiyunguan v Pekingu in še dveh institucijah na Kitajskem ter v cesarski zbirki na Japonskem. Izvod iz templja Baiyunguan je bil predloga za izdelavo fotolitografskih plošč, ki so jih uporabili za izdelavo faksimila, naslovljenega Hanfenlou (izšel med leti 1923–26).

Leta 1962 so isto izdajo ponatisnili v Taipeju (Yiwen Pubblishing House). Obe izdaji sta bili odtisnjeni z lesenih matric in v obliki *concertine*.[15]

Leta 1977 je ista založniška hiša v Taipeju izdala *Daozang* v šestdesetih zvezkih v vezani knjižni obliki.

Leta 1988 so tri založniške hiše skupaj ponatisnile izdajo iz leta 1926 v šestintridesetih zvezkih – med sinologi je znana kot *Sanjia ben* (三家本)

14 *Qianziwen* 千字文 (*Klasik tisočerih pismenk*) je kitajsko besedilo, nastalo v 6. stol., namenjeno učenju pismenk. Sestavljeno je dejansko iz tisočih različnih kitajskih znakov. Uporabljali so ga tudi kot priročnik za učenje kaligrafije.

15 *Concertina* je značilna kitajska knjižna oblika, v kateri strani niso šivane, temveč so zgibane v obliki harmonike.

(izdaja treh založniških hiš). V novi izdaji so dodali nekatera manjkajoča besedila in odpravili nekatere napake.

Leta 1997 se je na pobudo Daoistične zveze Kitajske zbrala skupina strokovnjakov in začela preučevati, zbirati, revidirati daoistične tekste, ti pa so leta 2003 izšli v devetinštiridesetih zvezkih pod naslovom *Zhonghua Daozang*. Strokovnjaki so besedilom dodali ločila in nova besedila (npr. iz najdišča Dunhuang) ter jih preuredili, tako da so dostopnejša bralcem. (Boltz 2008b, 31–33; Komjathy 2022)

Zadnja izdaja, ki je bila natisnjena leta 2021 in je izšla v devetindevetdesetih knjigah, v resnici ni ponatis celotnega kanona iz časa dinastije Ming, temveč zgolj izbor, približno 40 % je novih tekstov, vsa besedila so standardizirana, popravljena je punktuacija, nekatera so kritično komentirana. Ravno primerljivost različnih besedil je tista, zaradi katere je kanon zanimiv za raziskovalce.

To izdajo, v kateri so zbrani najpomembnejši daoistični spisi iz *Daozanga* in drugih izvenkanonskih zbirk, je dobil kot donacijo Slovenski daoistični tempelj Najvišje harmonije in je dostopna vsem, ki bi se želeli poglobiti v obširno daoistično tematiko. Kot je zapisano v predgovoru k zadnji izdaji (*Zhonghua Daojing Jingyao* 2021):

Znano je, da veličastni zmaj in sijoči feniks simbolizirata resnično esenco božanskih principov, žadasti zvitki in zlate knjige pa utelešajo skrivnostno in globoko naravo.

Izjava o dostopu do raziskovalnih podatkov

Ker raziskava temelji na teoretičnih izhodiščih, v prispevku niso bili ustvarjeni ali analizirani novi raziskovalni podatki.

Reference

Bokenkamp, Stephen R., in Peter Nickerson. 1997. *Early Daoist Scriptures*. Berkeley, Los Angeles in London: University of California Press.

Boltz, Judith M. 2008a. Daozang and Subsidiary Compilations. V: Fabrizio Pregadio, ur. *The Encyclopedia of Taoism*. Zv. 1, 28–33. London in New York: Routledge.

– – –. 2008b. Sandong 三洞: Three Caverns. V: Fabrizio Pregadio, ur. *The Encyclopedia of Taoism*. Zv. 1, 33–35. London in New York: Routledge.

Cao, Ling. 2025. The Pre-Dawn of the Three Caverns Thought: An Examination Based on Shangqing taiji yinzhu yujing baojue. *Religions* 16: 72.

Chai, David, ur. 2024. *A Collated and Critical Study of the Xiang'er Commentary to the Laozi* [老子想爾注校證]. Leiden: Brill.

Eskildsen, Stephen. 2004. *The Teachings and Practices of the Early Quanzhen Taoist Masters*. Albany: State University of New York Press.

Kim, Jihyun. 2019. Daoist Writs and Scriptures as Sacred Beings. *Postscripts* 10/1–2: 122–143.

Komjathy, Louis. 2022. Modern Editions of the Received Dàozàng 道藏. Alternate Homepage of Dr. Louis Komjathy. Https://louiskomjathy.com/wp-content/uploads/2025/09/DaozangEditions_Komjathy.pdf (pridobljeno 13. 4. 2025).

Lao Zi. 2009. *Dao de jing*. Prevod, spremna beseda in opombe Maja Milčinski. Ljubljana: Mladinska knjiga.

– – –. 2006. *O praznini*. Prevod in spremna beseda Maja Milčinski. Ljubljana: Založba Sophia.

Robinet, Isabelle. 2019. Revelations and Sacred Texts. V: Fabrizio Pregadio, ur. *The Encyclopedia of Taoism*, 28–35. London/New York: Routledge.

Schipper, Kristofer. 2004. General Introduction. V: Kristofer Schipper in Franciscus Verellen, ur. *The Taoist Canon: A Historical Companion to the Daozang*. Zv. 1, 1–52. Chicago, IL: University of Chicago Press.

Schipper, Kristofer, in Franciscus Verellen, ur. 2004. *The Taoist Canon: A Historical Companion to the Daozang*. 3 zv. Chicago: University of Chicago Press.

Seidel, Anna. 1989–1990. Chronicle of Taoist Studies in the West, 1950–1990. *Cahiers d'Extrême-Asie* 5: 223–347.

Verellen, Franciscus. 2016. Lu Xiujing (406–477) on Daoist Practice: Ten Lessons in the Way and Its Virtue. *Daoism: Religion, History and Society* 8: 169–206.

Wang, Jinping. 2014. A Social History of the Treasured Canon of the Mysterious Capital in North China under Mongol-Yuan Rule. *East Asian Publishing and Society* 4: 1–35.

Zhonghua Daojing Jingyao [Esencialna kitajska daoistična besedila: kritično pregledana izdaja]. 2021. Peiking: Dongfang Chubanshe (Oriental Publishing House).

Zhuang Zi. 2004. *Klasik Dežele južne rože*. Prevod in spremna beseda Maja Milčinski. Ljubljana: Založba Sophia.

Zürcher, Erik. 2007. *The Buddhist Conquest of China: The Spread and Adaptation of Buddhism in Early Medieval China*. Leiden: Koninklijke Brill NV.